

TABAKAS IZSTRĀDĀJUMU APRĪTE 2012.gada 6 mēnešos

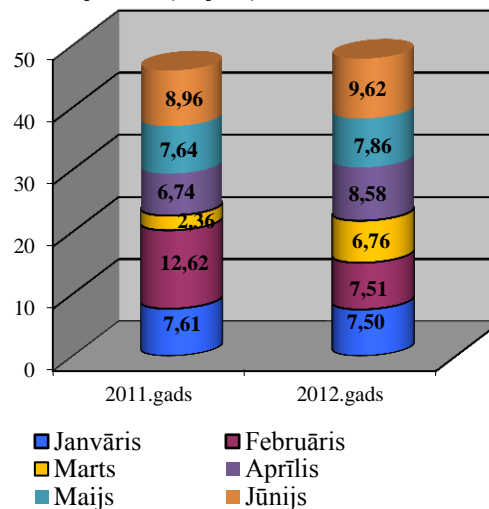
1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem

1.attēls

2012.gada sešos mēnešos par tabakas izstrādājumiem iekasēti Ls 47,8 milj., kas ir par Ls 1,9 milj. jeb 4% vairāk kā pērnā gada attiecīgajā periodā (skat. 1. un 2.pielikumu).

Akcīzes nodokļa ieņēmumu pieaugums 2012.gada sešos mēnešos skaidrojams ar nodokļa likmju palielinājumiem 2011.gadā (skat. 3.pielikumu), jo patēriņam nodoto legālo cigarešu daudzums salīdzinot ar pērnā gada samazinājies par 7% kas, visticamāk, saistīts ar cigarešu izplatītāju vēlmi iztirgot iepriekš izveidotos cigarešu uzkrājumus vairumtirdzniecības vietās.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem (milj. Ls)

2. Tabakas izstrādājumu aprītē iesaistīto komersantu loks

2012.gada jūnija beigās Latvijā:

- 31 komersantiem bija spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavu turētāja darbībai ar tabakas izstrādājumiem, no kuriem 2 ir tiesības ražot, apstrādāt un pārstrādāt tabakas izstrādājumus, bet vēl 2 komersantiem ir tiesības veikt fasēšanas darbības;
- 11 komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) reģistrēta nosūtītāja darbībai ar tabakas izstrādājumiem;
- 37 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai;
- 3241 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai.

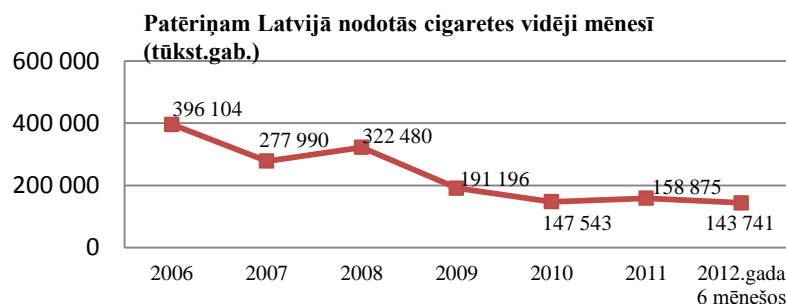
3. Patēriņam Latvijā nodotie tabakas izstrādājumi

Patēriņam Latvijā nodoto tabakas izstrādājumu apjomu izmaiņas tiešā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā. Tā kā ieņēmumi par cigaretēm sastāda 96% no kopējiem akcīzes nodokļa ieņēmumiem par tabakas izstrādājumiem, vislielākā ietekme uz budžeta ieņēmumiem ir no legālo cigarešu apjomu izmaiņām.

2.attēls

Kopš 2009.gada sākuma strauji kritās legālo cigarešu apjomi, ņemot vērā kopējo ekonomisko rādītāju lejupslīdi, akcīzes nodokļu politikas izraisīto cenu kāpumu un nelegālā tirgus paplašināšanos, taču 2010.gada laikā legālā

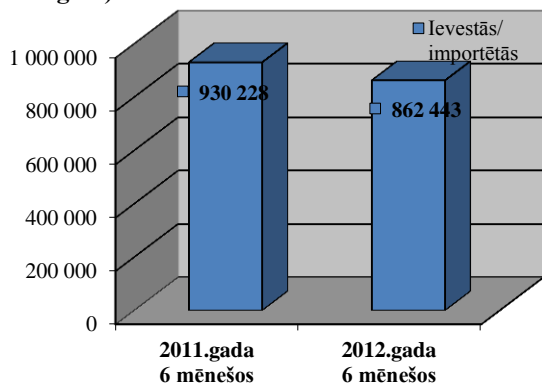
cigarešu tirgus apjomi bija nostabilizējušies, 2011.gada rādītāji liecina par tirgus atveseļošanās, tomēr iepriekšējo gadu legālā tirgus apjomi vēl nav sasniegti.

Šī gada sešu mēnešu rādītāji liecina par realizācijas apjomu kritumu, gada sākumā vērotais krasais samazinājums bija saistīts ar krājumu samazināšanu cigarešu vairumtirdzniecības vietās, otrā ceturkšņa dati liecina, ka kopumā gadā varētu tikt sasniegts 2010.gada legālo cigarešu realizācijas apjomi.

3.attēls

Patēriņam Latvijā nodotās cigaretes (tūkst.gab.)

Šī gada sešos mēnešos tabakas izstrādājumus patēriņam Latvijā nodeva 13 komersanti, pie tam tikai ievestos/importētos izstrādājumus.

2012.gada sešos mēnešos patēriņam Latvijā nodoti 862 milj. cigarešu, kas ir par 68 milj. cigarešu jeb par **7% mazāk** kā 2011.gada attiecīgā periodā (skatīt 4.pielikuma 2.tabulu).

Cigāriem un cigarillām šobrīd ir divas reizes zemāka akcīzes nodokļa likme kā cigaretēm. Tieši būtiskā akcīzes nodokļa likmes difference starp cigaretēm

un cigarillām bija faktors, kas pēdējo pāris gadu laikā būtiski palielināja cigāru un cigarillu apjomus Latvijas tirgū (2010.gadā patēriņam nodots 22 reizes vairāk cigāru un cigarillu kā 2009.gadā).

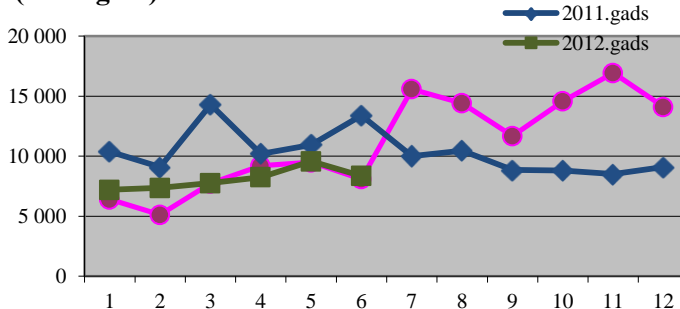
Savukārt, sākot ar 2011.gada jūliju, visticamāk, saistībā ar akcīzes nodokļa likmes palielināšanu, situācija mainījās – cigāru un cigarillu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem samazinās, nostabilizējoties 2010.gada vidējā rādītāja līmenī.

4.attēls

Cigāri un cigarillas patēriņam Latvijā šī gada sešos mēnešos nodoti 48 milj. apjomā, kas **par 29% mazāk** kā 2011.gada sešos mēnešos.

Smēķējamās tabakas apjoms **2012.gada sešos mēnešos** salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu **palielinājies par 14%** – kopumā patēriņam Latvijā šī gada sešos mēnešos nodoti 19998 kg smēķējamās tabakas (skatīt 4.pielikumu)

Patēriņam Latvijā nodotie cigāri un cigarillas (tūkst.gab.)

4. Tabakas izstrādājumu ražošana

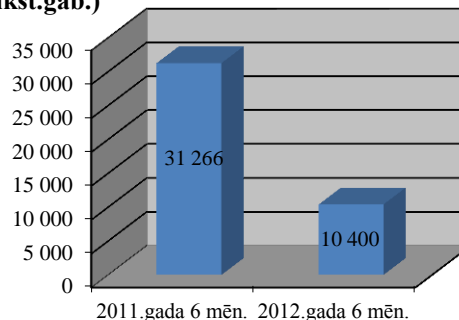
Latvijā šobrīd ir divi akcīzes preču noliktavu turētāji, kuriem ir tiesības veikt tabakas izstrādājumu ražošanu, vēl diviem komersantiem ir tiesības veikt tabakas izstrādājumu fasēšanu. Jāatzīmē, ka 2011.gada nogalē, vienam no tabakas izstrādājumu ražotājiem, saistībā ar būtiskiem akcīzes preču aprītes pārkāpumiem tika anulētas licences, savukārt šī gada janvārī viens komersants saņēmis licenci tabakas izstrādājumu ražošanai, kurš gan vēl nav uzsācis preču ražošanu.

5.attēls

Līdz šim Latvijā tiek ražotas tikai cigaretes, taču viss apjoms, kas kopš 2009.gada nogales tiek ražots Latvijā, saskaņā ar komersantu deklarēto, tiek izvests no Latvijas.

2012.gada sešos mēnešos Latvijā **saražoti 10,4 milj. cigarešu**. Salīdzinot ar pērnā gada sešu mēnešu rādītāju, šogad cigaretes saražotas par **67% mazāk**.

Saražotais cigarešu apjoms (tūkst.gab.)

5. Tabakas izstrādājumu aprīte atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā

Tabakas izstrādājumu aprīte atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiešā veidā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, tomēr ir būtisks akcīzes preču aprītes posms, kas prasa īpašus uzraudzības pasākumus akcīzes nodokļa nodrošinājuma kontroles veidā.

2012.gada sešos mēnešos akcīzes preču noliktavās Latvijā ievesti **1797 milj. cigarešu, 87 milj. cigāru un cigarillu**, kā arī **17 729 kg smēķējamās tabakas**.

Salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu palielinājies ievesto cigarešu apjoms – par 90 milj. cigarešu jeb 5%. Gan ievesto cigāru un cigarillu, gan smēķējamās tabakas apjoms, salīdzinot ar pērnā gada sešu mēnešu rādītāju, pieaudzis vien par nepilnu procentu (skatīt 4.pielikuma 1.tabulu).

No akcīzes preču noliktavām šī gada sešos mēnešos uz citām valstīm tika izvesti 891 milj. cigarešu, 38 milj. cigāru un cigarillu un 8 kg smēķējamās tabakas. Savukārt kuģu un lidmašīnu apgādei, kā arī tirdzniecībai beznodokļu veikalos 2012.gada sešos mēnešos nodoti 16 milj. ievesto/importēto cigarešu, 23 tūkst. cigāru un cigarillu, kā arī 36 kg smēķējamās tabakas.

6. Cigarešu realizācija mazumtirdzniecībā

Kā tirgus attīstības tendences būtisks raksturojošais rādītājs ir tabakas izstrādājumu patēriņš valstī. Pēc tabakas izstrādājumu aprītē iesaistīto komersantu sniegtajiem datiem iespējams aprēķināt kopējo daudzumu, kas novirzīts realizācijai mazumtirdzniecības tīklā.

6.attēls

2012.gada sešos mēnešos mazumtirdzniecībai novirzīti 867 milj. cigarešu, kas ir par 63 milj. cigarešu jeb **par 7% mazāk** kā 2011.gada attiecīgajā periodā.

Latvijas patērētāju vidū vispopulārākās ir "Winston", "Chesterfield" un „More” markas cigaretes. Populārāko cigarešu nosaukumus un lielākos tabakas izstrādājumu importētājus skatīt 5.pielikumā.

Mazumtirdzniecībai novirzītais cigarešu apjoms (tūkst. gab.)

